

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Évi 170.— L., félévre 95.— L.

Havonta 15.— L., negyedéves 4.— L.

Évi egész évre 270.— L.

FŐSZERKESZTŐ:

GYALLAY DOMOKOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Strada Baron L. Pop (v. Brassai-utca) 5. szám.

Megjelenik minden szombalon.

A HATALMAS SZIKRA.

egész világon nagy ünnepeket tartanak Faraday Mihály angol természettudós felfedezésének emlékeztére. Faraday felfedezésének a maga idejében még eldajdonítottak használatosságát. — Ma

an tudjuk, hogy az elektromosság óriási sokat jelenthet Faraday Mihály számára. A villamosság világunkban élünk és dolgozunk szikra nélkül el tudjuk képzelni a világot. — Illik tehát, hogy a Magyar Népet is megismertesse Faraday Mihály életrajza és jelentőségével, a villamosság legfontosabb tudósa volt.

Faraday Mihály egy szegény kovácslegény fia volt, anyja pedig egyszerű földműves családból származott. 1791-ben született. Apja sokat betette és így az anyjának is a gondja volt az ötagból álló családjának fenntartása. A de-

szegény és a jó testvérekkel együtt tették, hogy a Faraday család gyermeke, ha nem is kiváló, de az élet feladataihoz képest elég jó iskolázott legyen. Sőt az egyik idősebb testvér Mihály felfedezésének még természettudományi könyvet vásárolt, hogy a fiu tudományssomogyit tanulhasson.

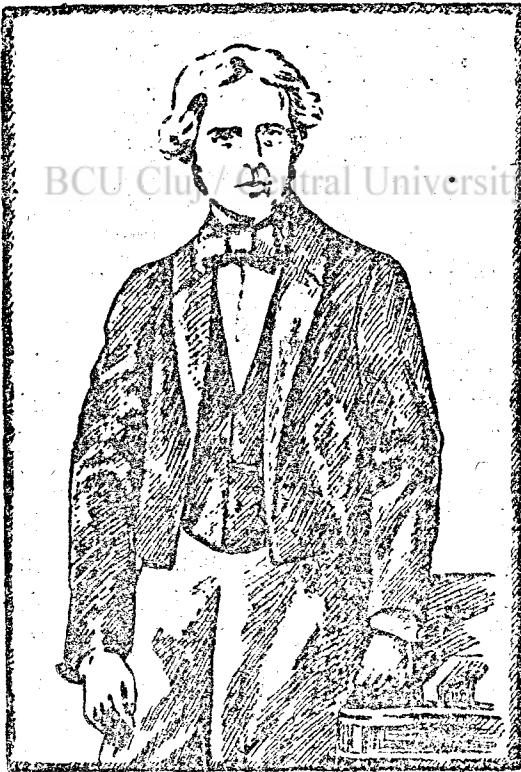
Faraday Mihály hamarosan kenyérke-

reső pályára kellett, hogy lépjen és ezért már 13 éves korában egy könyvesboltba került, mint kifizető fiú. Négy esztendeig végzett szolgálati munkát a könyvesboltban, akkor aztán

gazdája a könyvkötőmesterség megtanulására fogta. Faraday Mihály már inas éveit is sokat böngészte a boltban levő tudományos könyveket, majd mint könyvkötőinas, a kezébe kerülő természettudományi munkákat olvasgatta munkaidő után. Később népszerűsítő, tudományos előadásokat is hallgatott. Ezeket ismerkedett meg az angol tudományos élet sok nevezetes emberével. Egy Davy nevű, híres angol tudós, akinek nevéhez a biztonsági bányalámpa feltalálása fűződik, pártfogásába vette Faraday Mihályt. Vezetése alatt az eszes és törekvő fiatal ember már 1814-ben, tehát 23 éves korában

vegytan tanár lett. Ettől kezdve Faraday egész élete tudományos munkásságban telt el.

Az 1831-ik év őszén, tehát 100 évvel ezelőtt tette Faraday legnagyobb felfedezését. Felfedezte azt a törvényt, hogy a villamosáram maga körül mágneses hatást létesít. A mágnesség tüneményét a mágnes vason figyelhetjük meg. A mágnesvas, például mág-

Faraday Mihály.

neses bieska, vagy mágnes patkó, magukhoz vonzzák a vas tárgyakat. A villamosdrót tekeresbe helyezett vasrud mágnesessé változik, ha a tekeresbe villamosáramot engedünk. Felfedezte továbbá Faraday azt is, hogy viszont a mágnesesség segítségével villamosság keletkezhetik, ha a mágnesvas vagy a villamosdrót tekeres mozgást végez.

Faradaynak ez a felfedezése tette lehetővé a villamosságnak gyári előállítását, vagyis neki köszönhető az, hogy ma nagy villanytelepeket lehet létesíteni, ahonnan egész országokat látnak el a „hatalmas szikra” útján erőforrásokkal. De Faradaynak köszönhető, hogy a telefon táviratozás, a rádió és más villamos berendezések mai magas műszaki fejlettségüket elérték és hogy a mindennapi életben nélkülözhetetlenekké váltak.

Faraday munkásságához egy nagy, magyar felfedezés emléke is kapcsolódik. 1835-ben fedezték fel ugyanis Zipernowsky Károly, Déry Miksa és Bláthy Titusz a villamoserő elosztásához szükséges, áramátalakító

szerkezetet. Ennek a szerkezetnek a feltalálása tette lehetővé, hogy a villamosáram nagy messziségekből lehet rézsodronyon vezetni és felhasználni. A magyar felfedező döntötte el valójában, hogy olyan nagymértékű energiát vesszük Faraday felfedezésének.

Faraday nemcsak a legnagyobb emlíettségű, de a legnemesebb jellemű emberek közé tartozik. Nagy felfedező soha egy fillér haszna sem volt, egész tudományos munkásságának szentelte.

A nagy felfedezés évszázados fordulóján a magyarok is kivették részüket Faraday ünnepeltetéséből. Budapesten fényes ünnepséget tartottak a nagy tudós emlékeztetésére. A budapesti rádió pedig egész estén keresztül Londonban tartott, világraszóló ünnepséget közvetítette hallgatóinak. Faraday munkássága, leszámítva tudományos tevékenységeit, példa arra, hogy szorgalommal és kitartással a legmagasabb szellemi polcokra küzdheti magát az egyszerű, de tehetséges ember.

Védelmet kérnek a földművesek!

A „Transsylvania Bank” kényszeregyezségével kapcsolatban sok gazda írt szerkesztőségünknek, hogy jó volna, ha a gazdáknak is megengednék a kényszeregyezés kérését.

Erre vonatkozólag a következőket közölhetjük:

Nemrégiben két nagyváradai ügyvéd, Gáspár Gyula és Váradai Ödön, emlékiratot nyújtottak be a kormányhoz. Emlékiratukban kérik, hogy a kormány adjon módot a mezőgazdáknak a kényszeregyezési eljárás igénybevételére. Ez azt jelentené, hogy az eladósodott és a kamatok fizetésére is képtelen mezőgazda, megegyeznék hitelezőivel olyanformán, hogy vagyoni tehetségéhez képest tartozásának egy részét, mondjuk 60-80%-át fizetné meg, azt is kamatmentesen, vagy egészen alacsony kamattal. Meg kell említenünk továbbá a Kolozsmegyei Magyar Párt elnökének Szent-Iványi Józsefnek is egyik kolozsvári ujságban megjelent cikkében a két váradai ügyvéd gondolatával

foglalkozik és ő is védelmet kér a gazdák mára.

A két váradai ügyvéd tervezetével Szent-Iványi cikkével kapcsolatban megállapítanunk, hogy Varga András, mágyi előfizetők, ez ügyben már hónapokkal ezelőtt levelet írt szerkesztőségünknek. Levelében arra az igazságtalanságra hívja fel figyelmünket, hogy az ipari és kereskedelmi vállalatok súlyos adósságaiktól kényszeregyezés útján megszabadulhatnak, legalább is helyzetükön könnyíthetnek. A mezőgazdák azonban teljesen tönkremenek adósságok terhei alatt, mert nem köthetnek kényszeregyezséget. Varga András előfizetők a gazdák szervezetlenségében látja a hibát, azt javasolja, a gazdák szervezkedjenek, hogy kényszeregyezséget köthessenek, mint kereskedelmi és ipari vállalatok.

A kérdés rendkívül kényes természetű. Ezért eddig nyilvánosan nem is foglalkoztak a gazdák kényszeregyezségének dögával.

...as beszélgetések rendjén többször vetettük
a kérdést bankemberek előtt). Most azon-
hogy a két váradi ügyvéd tervezete és
Szent-Iványi cikke kapcsán a nagy nyilván-
ság elé került a dolog, mi is elmondjuk né-
inket.

A mezőgazdasági kölcsönök természete
mint az ipari és kereskedelmi kölcsönöké.
Azt a gazdák kényszeregyezségi joga is más
rálás alá esnék mint a kereskedőké vagy
osoké. Azt is figyelembe kell venni, hogy
kényszeregyezségi eljárás nem olyan egy-
rű, mint azt sokan elképzelik. A lehetősége
csak az adóstól, tehát a gazdától, hanem
hitelezőtől azaz a banktól is függ. Hiába kér
gazda kényszeregyezséget, ha hitelezője
em egyezik bele, mégis csak elárverezik.

Mi úgy látjuk, amint sokszor hangoztat-
is, hogy különösen olyan országban, mint
ilyen Románia, ahol a lakosságnak több
nt háromnegyed része mezőgazdasággal
glalkozik, az államnak kell a gazdák adós-
gainak rendezését kezébe vennie.

A következőképpen gondoljuk a dolog ki-
alét. Adjanak a bankok a gazdáknak fi-
haladékat és ne szorítsák őket most, a
ssa gazdasági viszonyok között, adósságaik
gfizetésére. A türelmi idő alatt az állam
doskodjék arról, hogy a mezőgazdasági ter-
kek árai javuljanak és lássa el a bankokat
an olcsó kamatozású, visszleszámitolási hi-
tel, hogy azok a gazda-adósságokat méltá-
s kamatozású törlesztéses kölcsönökké ala-
hassák át. Az ilyen kölcsönöket, hosszú le-
tatuk miatt a gazdák könnyen el tudnák
elni.

Ugy látjuk Szent-Iványi József cikké-
hogy ő is ilyen megoldásra gondol.

Veszedelemesnek tartanók azonban, hogy
az állam közvetlenül avatkozzék be a gazda-
adósságok rendezésébe. Az államszervező
ugyanis nem alkalmas pénzügyi gépezet arra,
hogy részreahlás nélkül és olcsón bonyolítsa
le ezt a rendkívül kényes pénzügyi műveletet.
A gazdasági termények árának szabályozásá-
val és a bankoknak nyújtandó hitel folyosítá-
sával az államra elegendő teher jut, csak ezt
vállalja el és valósítsa meg. Helyes volna a
kérdést a Magyar Párt tagozatainak kebelé-
ben vagy a közgazdasági szakosztályban is
megbeszélni, hogy magyar képviselőink ez
őszi ülések kezdetén teljesen tisztán láthassák
az ügyet és javaslattal léphessenek a parla-
ment elé.

A Bankszindikátusra is komoly felada-
tok várnak ennek a nehéz kérdésnek a megol-
dásánál. Ezt nagyon helyesen fejtegeti Szent-
Iványi említett cikkében.

A világ pénzpiacán most nagy forradal-
mak dulnak. A legerősebb pénznemek, mint
az angol font is, megrendültek és értékük
egyik napról a másikra nagyot esett. Bizonyos,
hogy most valami fordulatnak kell bekövet-
keznie a pénzpiáccon. Bizonyos az is, hogy ez
a fordulat csak előnyt jelenthet az adósokra
nézve. A világ pénzügyeinek intézői nagyon
jól tudják, hogy a pénz betegségét és a gazda-
sági élet válságát főképpen a mezőgazdák
anyagi romlása idézte elő. Hisszük, hogy nem-
zetközileg és országonként is úgy fogják most
már a pénzügyeket megszervezni, hogy a föld-
művesek, akik hosszú évek óta esedeznek véde-
lemért, azt megkapják és ezáltal kedvezőbb
helyzetbe jutnak.

Kérjük és várjuk a további hozzászóláso-
kat.

Minden magyar ember jegyezze jól meg,
hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

„Minerva” biztosító R.-T.

tehát magyar kötelesség biztosítását ide átadni

KÜLFÖLD

Miről folyt a szó Bukarestben? A világ országgyűléseinek kiküldöttjeiből alakult nemzetközi tanácskozás ez évben Bukarestben folyt le. Mindenünnen megjelentek erre a választott tagok, csak Angolországból nem, ezzel is védve hazájuk fenyegetett valutáját. A tanácskozások kezdetben minden izgatottság nélkül folytak, sőt az általános gazdasági válság kérdésével kapcsolatban nagyon értékes felszólalások hangzottak el, olyan indítványok megokolásában, amelyek alkalmasak a válság enyhítésére. A leszerelés kérdésében azonban éles összetűzés következett be. — Ebben a tárgyban ugyanis a német küldöttek teljesen egyenlő leszerelés iránt terjesztettek elő javaslatot, ezt azonban Pella román delegátus nem fogadta el, arra utalva, hogy a békeszerződés szerint különbséget kell tenni az egyes államok között, biztonságukat illetőleg, vagyis a leszerelés mértékét ahhoz képest kell meghatározni, hogy milyen mértékben van veszélyben valamely állam. Ugyanezt az álláspontot támogatták a lengyel és cseh kiküldöttek, míg a német kiküldött joggal mutatott rá arra, hogy ilyen felfogás mellett a leszerelés kérdését dűlőre hozni nem lehet.

Végre úgy határoztak, hogy a leszerelés mértéke egyenlő legyen, de az államok biztonságáért nemzetközi hadsereget kell felállítani. Ezzel megoldották a tárgysorozat legkényesebb pontját — a maguk részéről. Mert azt még sejteni sem lehet, hogyan fog dönteni a Népszövetség jövő évi tanácskozása.

Minkét érintő kérdéssel is foglalkozott a bukaresti tanácsko-

zás. Egyik román kiküldött foglalkozott a kisebbségi oktatás ügyével s megállapította, hogy a kisebbségeknek ezen a téren nincsenek sérelmeik. Ezzel szemben Gratz Gusztáv magyar kiküldött részletesen ismertette súlyos sérelmeinket, amiket mindnyájan ismerünk és érzünk. Ebben a kérdésben határozatot nem hoztak, de csak határozattal nem is lehet rajtuk segíteni.

Német kormányválság. A nagyjelentőségű berlini francia látogatás után hirtelen kormányválság következett be Németországban. A kormányválság valójában részlegesnek indult, mert csak Curtius külügyminiszter akart lemondani, aki, azért halasztotta el a német-osztrák vámunió-tervnek megbukásából következő lemondását, hogy a francia államférfiak látogatását semmi se zavarja. A látogatás biztató eredményét azonban a későbbi lemondás is kedvezőtlenül érintette volna. Ezért Brüning kancellár inkább az egész kormány lemondását tartotta helyesnek, tudva, hogy ő fog megbízást kapni az új kormány megalakítására. — Ez alkalommal olyan kormányt kíván szervezni, amelynek van kellő támasza a parlamentben s hogy ezt elérhesse, eddigi kormányának 4—5 tagját kicseréli. Hogy megbirja-e valósítani szándékát, az nem bizonyos, de mindenesetre közelebb fog jutni hozzá, mert a szociáldemokrata párt ketté szakadt s egyik része feltétlenül támogatni fogja Brüning kancellárt, ez pedig amellől szól, hogy a józan ítéletű német pártok helyeslik a kormány Franciaország felé való tájékozódását.

Választások Angliában. A nemzeti kormány eddigi intézkedései nem tudták megteremteni az angol pénzügyeknek a gazdasági élet zavartalan viteléhez szüksé-

ges rendjét. A teljes biztosításához el nem kerülhető a bevételvámok emelése, ami talán leghatalmasabb eszköze a munkanélküliség megszüntetésének. Ilyen fontos intézkedést azonban még a nemzeti kormány sem mer a nemzet megkérdezése nélkül elrendelni. Ezért választáson kérdezik meg a nemzet hozzájárul-e ehhez a nagyjelentőségű intézkedéshez? A kormányt támogató pártok egységesen pártként fognak küzdeni az október 27-iki választásokon. Lenzükük lesz a munkáspárt szárnya, valamint a szabadelvű pártnak Lloyd George megmaradt része.

A választások eredményét egész világ feszült érdeklődéssel várja. Ez az érdeklődés egész jogosult, mert a nemzeti kormány bukása az eddigi gazdasági rendszer megrázkódtatás esetleg bukását is jelentheti.

Amerika terve. Megbízható hírek szerint az Egyesült Államok kormánya nagy jelentőségű gazdasági terven dolgozik. A terv lényege az Egyesült Államok termelésének és fogyasztásának arányba hozása. Ha csak valamennyire is sikerül megadja a biztos alapot a gazdasági válság megoldására. Ezenkívül Hoover elnök indítványt fog előterjeszteni a jövő évi fizetésekre adott halasztás 2 éves meghosszabbítására s az időközben keresztül kívánja vezetni a teljes leszerelést, ezzel előkészítse a talajt a háborús adósságok törlesztésére.

Ez a terv ki sem mondható megkönnyebbülést jelentene egész világnak. De keresztülvitele annyira nehéz, hogy sok állam teljesen elvérezhetik, ebből a tervből élő valóság lesz. Ezen a nagy terven kívül tehát gyors és alapos segítségre is van szükség.

Pártpolitikai hírek

gygyáradon a Magyar Párt
 ell a rendőrség ellenőrzi. Az
 ógas Magyar Párt nagyvá-
 tagozatának legutóbbi in-
 bizottsági ülésén általános
 közközést keltett az a körül-
 ny, hogy az ülésen váratlanul
 jelent a rendőrség kikül-
 je. A rendőrségi tisztviselő
 zetet készített a gyűlés lefo-
 ráról. A tagozat elnöke, Soós
 án, tiltakozott a hatóságok-
 a szokatlan eljárás ellen.

feloszlatták a községi tanáso-
 Jorga miniszterelnök kor-
 nya egy ideig azzal hitette
 közeleményt, hogy pártpoli-
 tól mentes kormányzást
 jti Romániában létesíteni. —
 adeletet adott ki, hogy ahol a
 gyvei, városi vagy községi ta-
 csok politikával foglalkoznak,
 onnal fel kell oszlattani a taná-
 kat. Ez a látszólagos tárgyi-
 sság és igazságosság nem
 ott sokáig. Hír szerint Bu-
 rest kormánykörében elhatá-
 rták, hogy két hét alatt az ösz-
 közigazgatási tanácsokat fel-
 oszlattani. Ahol tehát még
 működnek interimár bizott-
 ságok, ott rövidesen sor kerül a
 csok feloszlására. Jellemző,
 milyen kifogásokat hasz-
 nak fel a törvényes állapot
 megsemmisítésére. Például felos-
 zandók a községi tanácsok ak-
 ta, ha az utszéli árkok ninese-
 kitakarítva, ha az ebzárla-
 nem hajtják szigorúan végre,
 a dögtér nincsen jól beke-
 te, ha a lámpák nem világi-
 ták az utcákon és végül, ha a
 megvetést nem tudta a köz-
 tanács végrehajtani.
 állapíthatjuk, hogy a kor-

mánynak ezek a feltételei célza-
 losak és felesleges körütekintés-
 sel készültek. Elég lett volna egy
 feltételt felállítani, amelyik a
 költségvetés végrehajtásával áll
 kapcsolatban. Hiszen pénzühiány
 miatt egy községben sem lehet a
 költségvetés által előírt terveket
 megvalósítani.

Felülvizsgálják a régi tisztvi-
 selők kinevezését. A pénzügy-
 miniszter rendelkezése értelmé-
 ben felül fogják vizsgálni az
 utóbbi években történt tisztviselői
 kinevezéseket. Az utóbbi
 években ugyanis pártpolitikából,
 minden kormányváltás alkal-
 mával sok új tisztviselőt nevez-
 tek ki. Ezek a tisztviselők nagy
 megterhelést jelentenek az ál-
 lamháztartásra nézve. A pénzügy-
 miniszter úgy gondolja, hogy
 a felülvizsgálat során sok tiszt-
 viselőről ki fog derülni, hogy ál-
 lásához jogtalanul jutott. Hír-
 szerint az ilyeneket nyugdíj nél-
 kül elbocsájtják az állami szol-
 gálatból.

Ezt mi sem hisszük! Egyik ro-
 mán újság azt a hírt közölte,
 hogy a liberális párt hajlandó
 együttműködni a parlamentben
 a román nemzeti párttal. A hírt
 általában fentartással fogadták,
 most aztán egy vezető nemzeti
 párti politikus kijelentette, hogy
 szó sem lehet a liberálisokkal
 való együttműködésről.

A román ifjuságnak nem tet-
 szik a képviselők nemzetközi
 gyűlése! Lafontaine belga parla-
 menti elnököt, a Bukarestben
 tartott interparlamentáris kon-
 ferencia elnökét, a „vasgárda”
 szervezethez tartozó ifjak az ut-
 cán megtámadták és bántalmaz-
 ták. Az eset általános feltűnés-
 keltett, mert szokatlan dolog,
 hogy egy nemzetközi gyűlés tag-
 ját ilyen módon megsértsék. Az
 ügyet Jorga miniszterelnök köz-
 benjárására békésen rendezték,
 a ségyent azonban a tett elkö-
 vetéséért senki sem törli le az
 erőszakos ifjakról. Ugy látszik a
 vasgárda további botrányokat is
 akart okozni, mert a német ki-
 küldöttek levelet kaptak, hogy
 azonnal távozzanak Romániá-
 ból. Sajnálatos dolog, hogy a
 művelt nyugat kiküldötteit Bu-
 karestben ilyen gorombán fo-
 gadják.

KOLOZSVÁR, FERENCZ JÓZSEF-ÚT

Mindnyájunkat érhet szerencse!

csak a kínálkozó alkalmat kell megragadni.
 Ilyen alkalom adódik most, ha

Református Kórház Sorsjegyet

vásárol.

Főnyeremény: Egymillió lei

Több 200.000, 100.000, 50.000, 20.000 és 10.000 L nyeremény

Kapható tőzsdékben, bizományosoknál és a Központi Sorsjegy-
 irodánál Cluj-Kolozsvár, Str. Brațianu (volt Király-utca) 51. sz.

Telefon: 905.

* HIREK *

A munkanélküliség ügye
a református nagyhatán.

Nagyváradon tartották meg idén Románia reformátusai a szokásos nagyhatét. A nagyhat kiemelkedik a mindennapi események sorából, mert a konferenciák és tanácskozások során megállapítást nyert, hogy a mai szomorú hangulat okát a gazdasági válságban kell keresnünk. Makkai Sándor püspök a munkanélküliség tárgyalásakor keletkezett vita során azt a megállapítást tette, hogy közös gazdasági együttműködéssel ha nem is szüntethető meg, de enyhíthető a munkanélküliség. Arról is beszélt a püspök, hogy az asszonyoknak nem szükséges a legutolsó divat szerint öltözködniük. Viseljék a háziszőttest, mert az nem szégyen. Makkai püspök felemlítette Gandhit, aki az előkelő londoni konferencián fürdőnadrágban és fürdőlepedőben vett részt és mégis az angolok a legnagyobb tisztelettel tekintettek rá. De tisztelettel tekintenek rá azért is, mert Gandhi kitartó munkájának tulajdonítható, hogy az indiaiak visszatértek az ősi viselethez és ezáltal az Angliából származó szőttesáru indiai bevétele egynegyedére esett le.

Értékes beszédeket és felszólalásokat tartottak a nagyhat során Szombathy-Szabó István lugosi költőpap, Szabolcska László temesvári esperes, Imre Lajos dr. theologiai tanár és Arday Aladár gyantai lelkész. Nevezetes eseménye volt a nagyhatnak az erdélyi és királyhágói nőegyletek gyűlése. Ezen Debreceni István, Pilder Mária, Kovács Benedek és Maksay Albert tartottak nagyértékű előadásokat.

Figyelemre méltó királyi szó. A képviselők nemzetközi gyűlésének egyik kimagasló eseménye volt, hogy Károly, román király Grátz Gusztávot, a magyar küldöttség vezetőjét magánkihallgatáson fogadta. A királyi kihallgatás váratlanul következett be. Egy hivatalos uzsonna alkalmával egyik udvari főtisztviselő dr. Gyárfás Elemér magyarpárti szenátor útján közölte a királynak azt az óhaját, hogy Grátz Gusztávot magánkihallgatáson akarja fogadni. A királyi kihallgatáson lefolyt eseményekről kevés szivárgott ki. Annyi bizonyos, hogy Károly király Grátz előtt örömeinek adott kifejezést afelett, hogy Magyarország és Románia viszonya az utóbbi időben sokat javult. A király azt is kijelentette, hogy a maga részéről nagy súlyt fektet Magyarország és Románia jó viszonyára és igyekezni fog oda hatni, hogy ez a javulás tartós legyen.

Dr. Boros György unitárius püspök előadást tartott a budapesti rádióban Brassai Sámuelről. Budapesten a nagy tudós, Brassai Sámuel emlékeztére fényes ünnepeket tartottak. Az ünnepeken résztvett Dr. Boros György kolozsvári unitárius püspök is. Dr. Boros Györgyöt felkérték, hogy a budapesti rádióban tartson előadást Brassai Sámuelről. Dr. Boros György nagyon tanulságos és mindvégig érdekes előadásban ismertette a rádió hallgatóságával Brassai Sámuelnek, az unitáriusok mindentudó tanárának életét és munkásságát.

Szomorú viszonyok uralkodnak a bukaresti kórházakban. A bukaresti kórházakban megdöbbentő viszonyok uralkodnak. A bukaresti magyar munkásokat még haldokló állapotban sem akarják a bukaresti kórházakba

felvenni, mivel az ápolási díjat nem tudják előre fizetni. Több kórházban sok osztályt pénzhiány miatt teljesen megszüntettek. A kórházakban olyan nagy hiány uralkodik kötszerekben, orvosszerekben, hogy az orvosok, ha elkerülhetetlen az operáció, elaltatás nélkül operálják a szerencsétlen betegeket.

Nincs bevétele a vasutnak. Ninescu tábornok, a román vasutak vezérigazgatója, nyilatkozatban kijelentette, hogy a vasút bevételei nagyon megcsappantak. A vasut ez évi költségvetésében több mint ezermillió hiány lesz. Ezért elhatározta, hogy a vasut jövő évi költségvetését ezerhétszáz millió csökkenti fogja.

Nagy földrengés volt a Salomon-szigeteken. A Csendes Óceánban levő Salomon-szigeteken nagy földrengés volt. A földrengés következtében több falu rombadőlt. A halálos áldozatok száma százakra rug. A nagy földrengés teljesen megváltoztatta a szigetek képét. Új hegyek és völgyek keletkeztek, a folyók és patakok megváltoztatták medréiket.

Nevetséges vád. Egyik francia újságban, a „Populaire”-ban cikk forrásból származó vádat közzes csoltak a magyarok ellen. — A francia újság cikkében az olvasható, hogy a magyar hadsereg a budai hegyekben nagy katonai gyakorlatokat végez. A katonai gyakorlatokon jól felszerelt gyalogos csapatok és motoros zérütegek vesznek részt. Kiderült, hogy a megriadt cseh újságíró a puttonos szüretelnézte katonáknak és a szőlőpréseket motoros útegeknek. Milyen érzések uralkodhatnak a csehben, hogy a szüretet is hadgyakorlatnak nézik?

Csikmegyei sérelmek.

merényletek. Németor-Recklinghausen közepén a vasúttal felrobbantották az érdekű vonat pályáját. Szerencsére a merényletet idejében észlelték és az éjjeli vonat megállították, mielőtt a pályán átalódott pályához ért volna. Svédországban Oszlón és Göteborg között akartak vasúti pályát elkövetni. A pályában eltávolította a sínek között a dinamit patront és így a vonat szerencsétlenség. — Galac és Galac között közlekedő gőzmozdonyvonat elé a sinre a vonat kötötték, hogy a vonat elboruljon. Szerencsére a vonat és három kocsija baj nélkül átjutottak az akadályon, de a vezető észrevette a vonatot lefékezte.

Szentmárton vidékén elkövettek a rablók. Benyovszky, Pál András, Orosz és Márton József dicsőmártoni lakosokat megölték és kifosztották a rablók Szentmárton—adámosi vidékén.

Viláncsapás érte a párisi repülőgépet. Közlekedő repülőgépről a szerencsétlenség történt, amely a Regátban a bukaresti repülőgépet a Magyarországon jutott komoly veszedelembe a közönségi Légiforgalmi Részleg egyik páris—bukaresti repülőgépe. A repülőgép elborult és viláncsapás érte. A repülőgép csak csupán a világitási bizalmasokat rontotta el, a repülőgép pilótáinak azonban semmi baja sem történt s a repülőgép a párisi repülőtéren leszállt és a pilótáit kijavíthatta.

Spanyolország fővárosában Madridban, egyik agglomeráció füstölthust adtak ebédre. A füstölthust tizenhat lakója a füstölthustól meghalt.

Köz munkára kényszerítik a székely népet. A csikmegyei székely falvakban a miniszter rendelkezésére való hivatkozással kidobolták, hogy minden község lakosai kötelesek a falujukon keresztülvívő állami utat közmunka útján, saját költségükön kijavítani. A kijavított utakat az államépítészeti hivatal felül fogja vizsgálni és ha a munka nem megfelelő, a községeket büntetéssel fogják sújtani. Aki nem hajlandó közmunkát végezni, azt 1000 lej pénzbírsággal büntetik. A hatóságok rendelkezése minden tekintetben igazságtalan, mert Romániában az adófizetők külön utadót fizetnek, tehát nem kötelezhetők még ezen felül közmunka elvégzésére. Csikmegyében például a vármegye székely lakossága évente közel 10 millió lej összeget fizet utadóban. A sérelmes rendelkezés ellen a megye lakossága tiltakozni fog a miniszterelnöknel.

Elkobozzák az özvegy asszonyok italmérési engedélyeit. A csikszeredai pénzügyigazgatóság egy rendelet félremagyarázásával, elkobozza azoknak az özvegyeknek az italmérési engedélyeit, akiknek engedélye az elhunyt férje nevére volt kiállítva. Hivatalosan azzal

indokolják az intézkedést, hogy az özvegy férje halála után csak egy évig gyakorolhatja az italmérési jogot. A rendelet minden tekintetben sérelmes és törvénytelen. Mikor ugyanis a törvény megfogalmazták, Hegedüs magyarpárti képviselő javaslatára, úgy fogadták el a törvényt a parlamentben, hogy a törvény rendelkezései a régebben szerzett jogokat nem bántják. Tehát csak a törvény megjelenése után kiadott és ezután kiadandó engedélyeket érintheti a törvénynek az özvegyekre vonatkozó rendelkezése.

Harmincéves nyugtákat követelnek az adófizetőktől. A csikszeredai adóhivatal állítólagos, régi fartozásokat akar behajtani. Az adósságok ezelőtt 25-30 évről származnak. Az érdekeltek tiltakoztak a jogtalan adóbehajtás ellen, mert a kérdéseket adó annakidején rendezték. A pénzügyi hatóságok azonban követelik a harmincéves nyugtákat. Természetesen ezeket senki sem tudja bemutatni, mert harminc évig senki sem őrzi adónyugtáit. Az adóvégrehajtók ilyenformán 30 évvel ezelőtt kifizetett adósságok címén végig sarcolják a székely falvakat.

Ujabb árvízveszedelem sújtotta Kinát. Kinában a nyári árvíz veszedelem romjait még el sem takarították, a szerencsétlenség által sújtott lakosság 100 ezrei hajlék és élelmiszer nélkül állanak s máris ujabb árvíz veszedelem zúdult Kinára. A sok esőzés következtében Középkina folyói megáradtak és kiléptek medrükből. Az ujabb árvíz 30 ezer embert ölt meg és 100 ezer embert tett hajléktalanná.

Otsul a cukor? A cukorrépa árakat folyó évben alacsonyabban állapították meg, mint a múlt esztendőben. A fogyasztó közönség tehát méltán várhatja a gyáraktól, hogy a cukor árát szállítsák le. Nagy igazságtalanság, hogy a cukorgyárak tulajdosaival szemben nem védi meg a termelőket és fogyasztókat. Hír szerint a kormány foglalkozik a cukor árának szabályozásával.

A Brázay-sósorszesz

minőségben utólérhetetlen!
A boldog békeidőkre emlékeztet!

**Adomány a „Magyar Nép“
tizéves jubileumára.**

Tekintetes Szerkesztőség! Magam is hozzá akarok járulni a „Magyar Nép“ jubileumi nyere-mény sorsolásához. Gazdasági terménnyel azonban nem rendelkezem. Lesznek azonban jutalmazandók, kiknek virágos kertjük van s szívesen veszik adományomat. Ezzel a „Magyar Nép“ iránt érzett szeretetemet akarom kifejezni s hálámat leróni, hogy annyi sok életrevaló segítő tanáccsal lát el mindnyájunkat. — Felajánlok: 1. Sokféle különleges virággumót 1000 lej értékben, 2. 30—40féle, különleges, szabadban teledő, évelő virágyökeket 1000 lej értékben.

Ezeket becsomagolva, vasuton küldöm el a nyertesnek, aki csupán a csekély szállítási díjat kell, hogy megfizesse. Ha november közepéig esedékes lesz, illetve míg a jagy engedi — akkor most, különben korán tavasszal szállítom.

Ösrinte tisztelettel vagyok

Olthéviz, 1931. október 5.

Gáspár István
műkertész.

Magyarországról is repülőgépen utaztak el az ott rekedt fecskék. Lapunk előző számában közöltük, hogy Bécsből repülőgépen és vonaton küldötték déli vidékekre a megdermedt-fecskéket. Hasonlóan jártak el Magyarországon is. Az Országos Állatvédő Egyesület felhívására Magyarország minden részéből kis dobozokban Budapestre szállították az ottrekedt, dermedt fecskéket. Az egyesület pompás vendéglátásától — lisztkekac és hangyatojás lakomától megerő-

södtek a kedves madárkák. Közel 5000 fecske életét mentette meg így az Állatvédő Egyesület gondoskodása. Ezeket a fecskéket ládába zárva, repülőgépen Konstantinápolyba szállították. A gépet Ujváry László magyar pilóta vezette. Az elszállított fecskék csak kis részben magyarországi fecskék, nagyobb részük Lengyelországból és Oroszországból indult vándorutra s a korán beköszöntött hűvös őszben itt rekedt. Most már megnyihült az idő s a többi ittrekedt fecske a maga szárnyán is elszállhat a melegebb délvidékre.

Magyarul is bemondja a műsort a római rádió. A római, olasz rádióleadó állomás október 1-től magyarul is bemondja a műsort. A római rádióállomás intézkedése újabb bizonyossága annak, hogy az olasz—magyar barátság mind szorosabbá válik.

Súlyos autóbusz szerencsétlenség történt a Regáthban. Konstanca közelében egy autóbusznak eltört a kormányserkezete. Az autóbusz felborult és mély szakadékba zuhant. Haláleset nem történt, de 20 utast életveszélyes sebesülésekkel kórházba szállítottak.

Több ezer teljesen meggyógyult

TUDÓBETEG

bizonyítja kiváló gyógyító hatását az Oláh Károly plébános által feltalált Antiphysin államilag engedélyezett tüdőbaj elleni orvosságnak. Ismertető füzetet bárki kérésére díjtalanul küld a gyógyszer egyedüli készítője: Osváth Gyógyszertár, Targu-Mureş-Marosvásárhely.

Matrózok kalandja. A múlt júliusában öt angol matróz határozta, hogy motorcsónakkal Észak-Amerikába indul. A matrózok Amerikában prémkedésből akartak megélni. rencesen át is jutottak az Óceánra, de Észak-Amerika partjai hajótörést szenvedtek. A matrózok emberlakta helyet keresve de csupán egy elhagyott eszkimó kunyhót találtak. Az egész csapat az eszkimó kunyhóban töltött és vadászatból tartották magukat. A nagy szenvedés következtében az egyik matróz télen meghalt, a többieket is az eszkimó csapat mentette meg elpusztulástól. Több mint egy kalandozás után egy halász vette föl a négy matrózt és juttatott vissza Angolországba.

KÖNYVRENDELŐINK

Könyvosztályunk arra kéri a zá forduló előfizetőket és megrendelőket, hogy a rendelés értékét akár postabélyegben, a postautalványban előre küldjék be, mivel ez részükre nagy költséget jelent. Az utólagos telezési költség — ajánlasi száll, levél, értékelés, portó, besítési levonás — ugyanis mármárisan 20.— leut tesz ki, ami lejezen aluli rendeléseknél a megrendelt könyv, vagy füzet értékevel egyenlő. Ezen összegérték és súly szerint emelkedik. A pénz beküldésével kapott megrendeléseknél a tényleges portódíjat szívesen viseli könyvosztályunk és így a megrendelőnek semmi költsége nincs. Könyvosztályunk arra az esetre ha a könyv árát nem tudták szívesen ad előzetes felvilágosítást a kívánt könyv, szindarab áráról. Ezen pénzt megvárakoztatást akciót mi is nyomatékosan adjuk szeretett olvasóink figyelmébe.

Tanító Ur! Mielőtt fankönyvfüzet és iskolaszer megrendését megtenné, kérje a Miniszteri Irodalmi és Nyomdai Műintézet R.-T. tankönyvjegyzékét. Cluj-Kolozsvár, Str. Baron Pop 5. (Brassai-ü.)

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC

Őszi tanácsok.

Hogyan kezeljük az éretlen kukoricát? A korán beköszönött fagyok sok helyen éretlen állapotban találták a kukoricát. Ha a csövek nem szenvedtek a fagyól, a termést meg lehet menteni. Az éretlenül letört kukoricát vékonyan kitergetve, padlásokon kell megszáritani. Ha kasba rakjuk az éretlen kukoricát, közéje rözsét (tövis) kell rakni, hogy a levegő járhassa és kiszáritsa.

Most van ideje az őszi, mély szántásnak! Az őszi vetési munkák elvégzése után, a jó gazda a tavasziak alá szántja földet. Alkalmazni kell a mély szántást is, de okkal-móddal. Csak az térjen át egyszerre a 16 centiméternél mélyebb szántásra, akinek jó a földje és bőven van trágyája. A mélyszántás ugyanis bő trágyázást követel.

Rossz altalaj mellett célszerűbb a mélyszántásra fokozatosan áttérni. Tehát évenként csak 2-3 cm-el mélyítjük a szántást, hogy a felhozott, vad altalajnak ideje legyen a betrédesre és a termőfölddel való elvegyülésére.

Kavicsos, köves altalajon mellőzzük a mélyszántást.

Az őszi mélyszántásba vetett termények sokkal jobban fejlődnek, mint a rendes szántásba vetettek, egyaránt jól állják a szárazságot és esőket.

Hol előnyös a gyümölcsfák őszi ültetése? A gyümölcsfákat szokták ősszel és tavasszal ültetni. Ki ültesse ősszel gyümölcsfáit? Szelíd éghajlat alatt, déli fekvésben, ahol nem kell tartani a fiatal gyökerek elfagyásától ősszel ültethetjük gyümölcsfáinkat. Száraz talajon, ahol nem áll megfelelő mennyiségi öntözővíz rendelkezésünkre, célszerűbb a fákat ősszel elültetni, mert az ősszel ültetett fa a leszivárgó téli nedvességgel meggyökeredzik és tavasszal nem szárad ki. Végül, ha faiskolából szerezzük be gyümölcsfáinkat, okosabb ősszel ültetni, mert a faiskolában tavaszra rendszeren kifogynak az elsőminőségű csemeték, minthogy azokat ősszel eladják. Zord vidéken, nedves talajon helyesebb a gyümölcsfa-ültetést tavaszra hagyni.

Felhívás vincellér-iskolába való beiratkozással

A földművelésügyi miniszter által engedélyezett magyar tanfelvívő magán vincellér-iskola Marosvásárhelyen 1931. év november 1-én megnyílik. Tóthfalusy József ref. lelkész tulajdonát képező minta termőszőlő, amerikai anyatelep, faiskola és méhes fogják a gyakorlati oktatás céljait szolgálni.

Felvételi feltételek:

1. Négy elemi osztály elvégzését igazoló abszolváló bizonyítvány.
2. Keresztlevél, 16 éves kor betöltéséről. A részvevő 30 évesnél nem lehet idősebb.

3. Községi előjáróságtól kibocsátott erkölcsi bizonyítvány, hogy a tanuló, valamint szülei, büntetlenül előéletűek.

4. Szülői vagy gyámi nyilatkozat községi előjáróság előtt, hogy a tanuló rendszeren fogja látogatni, mind az elméleti, mind a gyakorlati oktatást s a maga vagy szülei gazdaságában végezni fogja, a tanszemélyzet által ajánlott összes munkákat.

5. Orvosi bizonyítvány, hogy a kérelmező ragályos betegségben nem szenved.

Kérvények beadásának záros határideje 1931. év október 20. Tandíj egész évre Kettőezer lej, melynek fele beiratkozás-

kor, fele pedig 1932. év április 1-én fizetendő.

Tanulók maguk gondoskodnak ellátásukról. A marosvásárhelyi kisgazdáknál helyezkedhetnek el, hol a belterjes gazdálkodást és állatnevelést is elsajátíthatják.

Kérvények Gál Elek nyug. szőlőszeti és borászati felügyelő Sanvasii (Nyárádszentlászló), p. u. Mercurea-Niraj (Nyárád-Szereda) Jud. Mures címre küldendők.

FAISZOLÁK ÉS SZŐLŐUDVÁNYTELEPEK K.I.
AMBROSI, FISCHER & CO.
AIUD, JUD. ALBA
ARICITREK DUTALAN.

SZÖVETKEZET

A tusnádi találkozás.

A Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetsége már huzamos idő óta sorozatos szövetkezeti szomszédsági értekezleteket tart a szövetkezetek vezetőivel és könyvelőivel, melyeken a Hitelszövetkezeteket érintő gyakorlati kérdések kerülnek megvitatásra.

Ilyen szövetkezeti értekezetet folyt le f. évi augusztus hó 31-én Tusnádon az ottani szövetkezet meghívása alapján — a gyergyótölgyesi, gyergyóremetei, csikszentdomokosi, madófalvai, csikrákosi, csiktaplocai, csiksomlyói, csikszentkirályi, csikszentimrei, csikszentsimoni, kászonaltizi, sepsikőröspataki, kálnoki, mikóujfalvai, papolci, nagybaconi és etédi hitelszövetkezetek kiküldöttjeinek részvételével. De megjelentek ezen az összejövetelen a hivatalosokon kívül számos vendég és közbirtokosságok képviselői is.

Az értekezet jelentőségét emelte, hogy azon résztvett dr. gróf Bethlen László, a Szövetkezetek Uniójának vezérigazgatója is, Elekes Béla főlelőőr és Lőrinczi Dénes ellenőrön kívül.

Az értekezleten megvitatásra kerültek a szövetkezeteket érintő összes fontosabb ügyek, nevezetesen: kihelyezések tultengésének korlátozása; betétkamatlábak szertelenségének elonyesztetése egyöntetű nevezőre hozással; méltányos osztalékpolitika; üzletrészeknek emelési módozatai — a Szövetkezeti törvény által megkívánt méretre; gyengébb szövetkezeteknek felerősítése és szomszédot hitelekkel való támogatása; bélyegmentes

yáltóürlapok körüli mikénti eljárás; bekebelezések fontossága, szükségessége és az ezzel járó munkálatok méltányos lebonyolítása; takarékosági mozgalmak és módozatok bevezetése és gyakorlati megoldása; könyvelői tanfolyamok rendszerezése.

Lelki gyönyörűséggel töltött el minden jelenlevőt azok a megnyilatkozások, melyek katolikus, református, unitárius papok részéről hangzottak el, kik a szövetkezeti gondolatban eggyé olvadva keresték a gazdasági élet jelen nyomorúságának kivezető utait.

Értekezet után a Szövetkezet székházának nagytermében jöttek össze a jelenlevők közös ebédre, hol az izléssel terített asztalokra garmadával hordották a szorgalmas gazdasszonyok által készített izletes ennivalókat pirosra gyült arcu székelyruhás leányok.

Fehér asztal mellett a pohárköszöntők egész sora tarkította a bizalmas és meghitt együttlétet. A szövetkezeti gondolat kimélyítése képezte tengelyét a felköszöntőknek. Szívünk melegével üdvözlöttük és köszöntöttük a tusnádi hitelszövetkezet könnyező, derék, becsületes ügyvezetőjét, a jó Gyarmathy bácsit, ki nemes példájával, becsületes, szorgalmas munkájával, erkölcsös életével utjelzőül szolgálhat annak bizonyítására, hogy a szívós, kitartó, fáradhatatlan munka eredménye csak siker lehet, melyet bizonyosságul a derék tusnádiak köbe vésve hagyományoznak utódaikra.

ÚJ KÖNYV

Kovács Lajos brassói unitárius lelkész dolgozataiból „Ébersztigetés” címen egy kötet könyvet jelentet meg 10 iv terjedelemben, melynek tiszta jövedelmét a brassói unitárius templomépítés költségei fedezésére szánta. A könyv előfizetési ára 100 Lej, de 10 külön füzetben is megjelenik füzetenként 10 Lej árban. Amint az előfizetési felhívás mondja: e dolgozatokban az egyházas érzés és faji öntudat, a hit ereje és a gondolkodás szabadsága egyformán kifejezésre jut. — A magunk részéről örömmel üdvözljük a tervet már a nemes cél érdeké-

ben is és kifejezzük azon reménységünket, hogy többen fogják megrendelni e könyvet. — Szerző arra kéri azokat, akikhez előfizetési ivatek küldött, hogy azokat még rendelés nélkül is, okvetlenül mielőbb hozzá visszajuttatni sziveskedjenek.

F I A C

Terményárak Kolozsváron:

Buza 310, kukorica 275—280, árpa 275—290, zab 300—310, 16-heremag 2500, lucernamag 1500-1800 lej mázsánként.

Gabonaárak Temesváron.

Buza 260—265, kukorica 235-240, zab 250—255, árpa 230—235 lej mázsánként.

— *Szenvedő nőknél* a természetes „FERENC JÓZSEF” keserűviz könnyű, erőlködés nélkül való bélkiürítést idéz elő és ezáltal sok esetben rendkívül jótékony hatással van a beteg szervekre. A női betegségekre vonatkozó tudományos irodalom több megalkotója írja, hogy a FERENC JÓZSEF viz kifűnd hatásáról a saját kísérletei alapján is alkalma volt meggyőződést szerezni. A FERENC JÓZSEF keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Gazdák Takarékpénztára Rt.

Cluj-Kolozsvár, Cal. Victoriei 38 (Ref. Theol.)

Telefon 119 sz.

Takarék betéteket a legelőnyösebben kamatoztat. Váltókölcsönöket folyósít.

AZ ÉLETBŐL AZ ÉLETNEK

A beszéd tisztessége.

Valljuk meg, hogy olyan világban élünk, melyben a beszédnek jelentősége csaknem teljesen elenyészik. Nagy csalódáson halad át a világ és a megcsalt emberek nem hisznek többé a színes, hangzatos szavakban. A szónokló ember nagyon gyanús, ha nem épen népszerűségi figura ebben a világban. Ezt a helyzetet nagyon jellemzően világította meg az a megjegyzés, amelyet az egyik békekonferencián tanácskozás alkalmával egy francia politikus, Apponyi Albertnek, a világhírű szónoknak egyik ragyogó, népének igazságait, a nemzeti felkészültség minden eszközével szolgáló szép beszédére mondott.

— A beszéd valóban nagyon szép volt és mindnyájunkat nagyon elragadott, — mondotta az a politikus. De amikor a népegyreért aggódo ujságíró föltette a további kérdést:

— Lehet-e bizni ezután a ragyogó szónoklat után a kedvező döntésben? — akkor már így felelt a politikus:

— Az már nagyon kétséges. Mert én is nagyon sok szép beszédet hallottam az életben, de még olyat egyet sem, amelyik megváltoztatta volna szavazatomat. Egy kicsiny szép, de hű jellemzője korunknak.

Mégis azt mondom, vissza kell állítanunk a szónak, a beszédnek tisztességét az emberek között. A szó isteni kitüntetése az embernek a legdrágább eszköz, mely világosságot nyújt a tudatlanság éjszakájában, vigasztalást ad a kétségessé szivűnek, utat mutat a tévelygőknek. Mi lenne ebből a világból, ha egyszerre némává változnának az emberek! Szét repesztené szivűnk a fájdalom, de nem tudnánk szót adni fájdalomunknak. Én Annak a szolgája vagyok, aki egyetlen fegyverrel akarta meghódítani a világot, a szónak, az igazság szavának hatalmával. Kibeszélhetetlen áldást ígért a beszéd számára a mi Urunk Jézus. Feltétele csak az volt, hogy minden szolgája megértse, hogy minden egyes kimondott szóért az örök Istennek felelős, hogy tudatában le-

gyen annak, hogy beszédjükből ismertetnek az emberek igaznak, vagy hamisaknak. Ezt a felelősségérzést kell vissza vinni az emberi beszédbe. Csak így tudjuk visszaszerezni a hitelétvesztett emberi beszédnek tisztességét.

A mi Urunk Jézus Krisztus, amikor felcsendes Hegyi beszédjében az örökkévaló erkölcsi törvénynek helyes magyarázatáról tanított, többek között az igaz beszédéről eképen tanított: Hallottátok, hogy megmondatott a régieknek: hamisan ne esküdjél, hanem teljesítsd az Urnak tett esküdet. Én pedig azt mondom néktek: teljességgel ne esküdjetek, se az égre, mert az az Istennek királyi széke, se a földre, mert az az Ő lábainak zsámolya, se Jeruzsálemre, mert a nagykirálynak városa, se a te fejedre ne esküdjél, mert egyetlen hajszálat sem tehetsz fehérré vagy feketévé. Hanem legyen a ti beszédetek úgy, úgy, nem, nem, ami pedig ezeken felül vagyon, a gonosztól vagyon.

Az Isten országában való életnek ime egyik feltétele az igaz beszéd. Az az mindenkétségen felül álló emberi megbízhatóság, amelynek nincsen szüksége esküvésre, mert minden szava a teljes igazság pecsétjét hordozza magán. Felbomlásnak indul mindenütt az emberi társadalmi rend, ahol az emberi beszédnek mértéke kétségessé válik. A mi korunk nagy erkölcsi válságát semmi sem bizonyítja jobban és feltűnőbben, mint az a körülmény, hogy az emberi beszéd a mi világunkban annyira elveszítette minden értékét. Szülei házakban, iskolákban, az egész társadalomban szükség van arra, hogy azt, amit a gondviselés kiváltság és áldásképpen adott az embernek: a nemes emberi beszéd tisztességét és hitelre méltóságát újra visszaállítsuk. Természetes, hogy e törekvésünkben emlékeznünk kell az apostoli szóra: *Egy forrás sem adhat sós és édes vizet.* Az emberi beszéd forrását, a lelkeket kell megtisztítanunk, ha vissza akarjuk állítani az igaz beszéd tisztességét és áldását.

MULATTATÓ

A PERC.

Rövidke percl. Mértéke vagy
örömmek, bának egyaránt.
Tartalmad hol égis emel,
hol mélyen le: a porba ránt.

A léha könnyen tékozol,
de a bölcs fukar veled,
mert visszasírni nem lehet
az elszalasztott perceketl.

Elröppensz gyorsan, hirtelen...
s ki okosan nem élt veled:
zokogva tengi gyakran át
az egész földi életetl

Gróf Wass Béla.

Kevély Kereki.

Kevély Kereki történetét a nagyapámtól hallottam. Ő volt a legmódosabb ember a szentmártoni határban, ahol a nagyapám zselérkedett. Hazáinak, pusztáinak, majorságainak maga sem tudta a számát. Négylovas hintón járt tán még az udvarra is, aranyból volt tán még a csizmavakaró kése is.

No, ez nem lett volna hiba, csakhogy a kevélysége még a gazdagságnál is nagyobb volt Kereki uramnak.

— Aki pénzes, legyen kényes! — ez volt a szavajárása s ugyancsak tartotta is magát ehhez a törvényhez. Eszéért, érdeméért senkit meg nem süvegelt. Hanem azt megkívánta, hogy ő előtte mindenki lekapja a fejénvalót, akinek kevesebb a garasa az övénel. Arra aztán ő is rávicsoritotta fogát nagy leereszkedően, hanem a süvegét akkor sem bilentte meg.

— Ha én mindenkinek visszaköszönnék, mindig járna a karom, mint az óra sétálója — szokta mondogatni kevélyen.

A nagyapám nagyon szomorú alkalommal látta először Kevély Kerekit. Arra virradóra, mikor a falujuk porrá égett. Éppen azon tanakodtak szegény kárvallott emberek, hogy rakhatnának új fészket, mikor közéjük kocsikázott Kevély Kereki.

Hej, sietett is ám mindenki lekapni a süvegét a nagy ur előttl!

— Hátha megszállja a jó lélek — gondolták magukban — és vet egy kis segedelmet a falunak.

Kevély Kereki mindössze csak mérgeges szemeket vetett, mikor a sok födetlen fej között meglátott egy darutollas süveget, valami nyurga fiatal ember fejében. Hosszú, sápadt legény volt, csak nagy fekete szeme égett, mint a parázs. Valami szegény vándorló diák lehetett, látszott szegényes ruháján, porcsizmáján.

— Hát az miféle jött-ment ott? — borokant oda mérgesen Kereki. — Tán cineget tartogat a süvege alatt, hogy nem meri megemelni?

— Nem ismerem az urat — felelte csendesen a diákféle.

— Micsoda, hát nem lehet énbőlölem kinézni, hogy ki vagyok, mi vagyok? — kiabálta Kereki nekivörösödve. — Kapja le a süvegét, fiatal ember, mert száz sárga csikó fickándozik a zsebemben! Éppen most eresztették ki a körmöci ménesből őket.

Azzal ráütött a zsebére, úgy hogy megcsendültek benne az aranyak.

De már erre még hátat is fordított a legény s csak úgy a válla fölül szólt vissza.

— Meg nem süvegelem senki száz aranyát.

Összenéztek a falubeliek, mert tetszett nekik a beszéd, de annál jobban megzavartott Kereki.

— Nini, — mosolygott kinjában — hát ha megfeleznénk a száz aranyat! Ötven aranyért már csak megbillentheti a sipkáját az ilyen szegény diák!

A szegény diák megcsörrentette a markában az ötven aranyat, belecsusztatta mentéje zsebébe, aztán legyintett a kezével.

— Hja, atyámfia, — most már csak így tisztelte Kereki uramat — nekem is van most annyi aranyam, mint kegyelmednek, hát akkor mért köszönjek én kelmednek előbb, mint kelmed nekem?

De már erre egészen meghökkent Kevély Kereki. Különösen, mikor észrevette, hogy a falu népének bánatában is mosolyog a szája sarka. No, Kereki, mindjárt oda lesz a becsület! Ezt a csufságot el kell kerülni minden áron!

Meg is próbálta, nagyon alázatosan fogva szót.

— Kedves öcsém-uram, — kérlete szé-
— fogadja el tőlem még ezt az ötven ara-
— is és tiszteljen meg érte a köszönésével!
A diák eltette a másik ötven aranyat is
— ráförmedt Kerekire:

— Hogy már mért köszönnék én kend-
— mikor üres a zsebe, az enyémet meg száz
— any huzza. Aki pénzes, legyen kényes, aki-
— meg üres a zsebe, az háromszor is kapja
— süvegét a magam formájú módos ember

Lett erre olyan kacagás, hogy tán még
most is hallja Kevély. Kereki, pedig lóhalálá-
ban vágatott ki a faluból. A diákember pedig
arra nyomban szétosztotta a száz aranyat a
leégettek közt, aztán hátat fordított nekik és
elsietett a hálálkodások elől.

— Jaj, csak a nevét mondja meg leg-
alább, diák ur — rimánkodtak neki — hogy
legyen kit áldani még az unokáinknak is!

— Petőfi Sándornak hívnak — szólt
vissza a diák és bucsuzóban meglengette da-
rutollas süvegét.

Móra Ferenc.

Próságok * Adomák

Beszélő toronyóra.

A párizsi csillagvizsgáló tor-
nyára villamossággal hajtott be-
szélőórát helyeztek el. A villa-
mos óra emberi szóval, hango-
zóan és tisztán érthetően jelenti
az óra percekét és az órákat. A
villamosórát bekapcsolták a tele-
fonhálózatba és így minden tele-
fonelőfizetőnek módjában áll
mikor megtudnia a pontos
időt. Bekapcsolja a telefonján
működő szerkezet segítségével
csillagvizsgáló óráját és az óra
számonal bemonddja, emberi han-
gúval a pontos időt.

Disznóölés villamos árammal.

A villamosság sokoldalú alkal-
mazásának érdekes példája a dá-
niai villamos disznó vágás. Dá-
niában ugyanis terv szerint a vá-
dnyidon leölésre kerülő sertése-
ket ezután villamosárammal fog-
ják kivégezni, hogy szenvedéseit
megrövidítsék. A villamos-
árammal kivégzett disznónak el-
vágják a nyakát és rendes vágó-
művel eljárás során dolgozzák fel
a húst. Dánia jütlandi részén
általában már be is vezették a
villamos sertésvágási módot.

A gyakorlatban a következő
módon hajtják végre: A villa-
mos áramot a halálraitelt disznó
nyakára erősítik. A disznó ebből

még csak nem is sejtheti, hogy a
következő pillanatban véget ér
földi élete. Erre megérintik a
villamosvezeték másik ágával a
disznó tarkóját. Az erős villamos-
áram pillanat alatt végez a disz-
nóval s az állat elnyulik a föld-
dön, vérét fájdalom nélkül ki le-
het eresztetni és a levágott állatot
fel lehet dolgozni.

Őszinteség.

— Ha tudtam volna, hogy
ilyen ostoba vagy, sohasem men-
tem volna hozzád feleségül.

— Csodálom, hogy nem vet-
ted észre ostobaságomat, ami-
kor megkértem a kezdetet.

Tanácsadó

Azon előfizetőink részére, akik
bármely ügyből kifolyólag ta-
nácsra szorulnak, ezen rovatunk-
ban készségesen megadjuk a vá-
laszt. Tekintettel arra, hogy
szakértőinknek a tanácsadásért
fizetnünk kell, felkérjük olvasó-
inkat, hogy a beküldött tanács-
kérő levélhez mellékeljenek 20
lejt, (orvosi tanácsokért 30 lejt),
könnyebbség okáért bélyegben,
mert ennek költségeit mi nem
fedezhetjük. Ha a választ levél-
ben kívánják, ezenfelül még kü-
lön portódíj is beküldendő. Csakis
azon levelekre válaszolunk, ame-
lyekhez a 20 lejt is csatolva van.

B. A. Székfalva. Kérdések: 1.
Termőre fordult szőlőtőkéken a
karikák vállalaiból és az oltás fe-

lett is zöldválogatáskor 2-2 ka-
rikának való magfa marad.
Kérdés, hogy melyik pár mag-
fát kell jövőre meghagyni? Ha
a kitermett karikák vállából
hagyjuk meg a jövőre termő
karikának valókat, azokat mi-
kor és hogyan kell metszeni?

2. Ha ugar csapokat hagyunk,
mikor kell azokat csapra vágni?

3. A hónalj hajtások a megha-
gyott magfának való szálvesz-
zőkön maradtak, mikor kell
azokat letisztítani, ősszel-e vagy
tavasszal?

1. Felelet: A kérdéstevő vegye
elő a „Magyar Nép“ 1931. évi
16-ik számát (április 15.) Abban
a 264-ik oldalon van egy rajz.
A rajz szerint kétféle metszést
lehet végezni.

Az első eset: a fiatal szőlő tő-
kéin meghagyja a karika vállá-
ból nőtt 2 vagy 3 hajtást és
azután a kitermett részt, a mag-
fának való hajtások felett, most
ősszel levágja. A metszés többi
része tavaszra marad. A hónalj-
hajtásokat is tavasszal kell le-
metszeni.

A második eset az, hogy úgy
metszi, mint most az egész or-
szágban végzik. (Csakhogy rossz-
szul.) Levágja a két karikát tő-
ből (a csutkónál), mert hagyott
még 2 szálveszőt, ezeket tavasz-
szal letisztítja és meghagyja ka-
rikának. A harmadikat csapra
metszi tavasszal, mint a rajzban
az n betű mutatja. Tehát 2 sze-
met hagy, a harmadik szemét
pedig felül megvakítja. Így a
léfolyás tavasszal nem vakítja
oly könnyen meg, mind a három
csap rügyét.

Akármelyik válogatást, akár-

melyik metszést csinálja arra nagyon ügyeljen, hogy a karikákat ne engedje keresztbe kötöni, mint az x betűnél látszik, hanem kötsse kétfelé, mint l és p betűk mutatják. Ekkor 6—10 évben kell egyszer lefürészelni a combot. A tőke 30—35 évig jó termőerőben marad.

Ősszel csak a kitermett karikákat szabad lemetszeni, minden más metszést tavasszal kell végezni.

Ha Dezső Miklós címre *Árud-Nagyenyed* 52 lejt beküld, kap egy kis füzetet és abban még sok mindenre talál feleletet.

G. I. Gyulaférvár. Szeszmentes bor a következőképpen készíthető. A mustot főzéssel süriüsitse be kevéssé. A felfőzött mustot tegye üvegekbe, dugaszolja be és dugaszolás után gőzölje ki. Nehány heti állás után a must az üvegekben meg fog szálni. Akkor a tisztáját szűrje le óvatosan, hogy ne zavarodjék fel, töltsé megint üvegekbe és jól ledugaszolás után gőzölje ki alaposan. Ha az üvegek dugói jól zárnak, a must évekig édes marad.

Z. J. Marosvásárhely. Éretlen szőlőjét többféle módon értékesítheti. Mint írja nincs nagy mennyiségről szó, tehát azt ajánljuk készítsen a szőlőből borecetet. Az eljárás a következő. A rendes módon kiperéselt mustot ritka ruhával lekötött edényekben vagy üvegekben hagyja erjedni. A must magától át fog menni ecetes erjedésbe és néhány hónap alatt kitünő borecetté változik.

B. M. Maroslúdas. Arról panaszkodik, hogy a ruca óljának földje állandóan nedves. Kérde, hogyan védekezhetnek ez ellen. Azt ajánljuk, hogy ha van fűrészpora mindennap szórja fel az ól földjét fűrészporral. A fűrészpor a nedvességét ugyanis felszívja, az ól száraz marad. — Igen jó mód a ruca ólba szalmával vagy törekekkel úgy bealjazni, mint az istállóban szokás. A rucák ezt nagyon meghálálják, mert télen is melegben vannak és így hamarabban elkezdenek tojni és bőven tojnak hideg tavaszon is. A bealjazásból származó többletkiadás bőségesen megtérül a fokozott tojáshozamból.

közpénzzel kell megfizetni. Maradjon csak türelmesen falun és ne növelje azoknak a munkanélkülieknek a számát, akik beözönlenek falvakról a városokba. Reméljük a viszonyok javulni fognak és helyzetében is kedvező fordulat áll majd be.

V. A. Halmágy. Beküldött cikkei közül, mint lapunk mai számában láthatja, az egyiknek gondolatát felhasználtuk. Amíg a mai zavaros pénzügyi helyzet meg tisztázódik, bővebben a kérdésről nem foglalkozhatunk, mert olvasóinkat nem akarjuk hiu reményekbe ringatni, vagy tévútra vezetni. Köszönjük szíves érdeklődését és kérjük keressen fel máskor is értékes tudósításaival és tovább is forduljon hozzánk mindenben bizalommal.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: S. J. Gyergyócsomafalva 660. (4. pl. előfiz. rendben 1931. dec. 31-ig). Ifj. M. G. Mezőpanit 170, Ü. B. Ajlsórákos 175, B. S. Olthéviz 175, O. S. Szamoskrassó 175, T. Gy. Szamoskrassó 175, id. M. I. Turtereba 175, K. B. Egri 170, K. T. Sárkány 250, K. F. Szilágyipér 100, K. J. Szilágyballa 175, Róm. kath. leányegylet Szaniszló 170, B. A. Szilágyásámsond 175, id. Cs. M. Kraszna 170 (r. 1932. július 15-ig), D. F. Ipp 175, Sz. J. Magyarláros 160, M. A. Józsefszállás 170, B. I. Otelek 175, Sz. P. Májláthfalva 170, V. V. Obesenye 170, Sz. F. Félvino 170, S. J. Nagyalambfalva 175, B. J. Székelybethlenfalva 170, B. E. Kraszna 170 (r. 1931. dec. 31-ig), T. A. Nagyvarjas 165, B. J. Pankota 175, K. S. Marosnagyfalva 175, E. J. Pankota 345, id. B. S. Élesd 175, M. B. Mezőbaj 170, G. P.-né Keresztvár 175, L. J. Készonaltiz 175, B. B. Bucuresti 175 lei.

Szerkesztői üzenetek

Köszöljük olvasóinkkal, hogy könyvnaptárunkat az évben is kiadjuk s mindazoknak, akik előfizetésüket az év végéig kiegyenlítették vagy rövidesen kifizetik, teljesen ingyen megküldjük. Felhívjuk tehát hátrálékos előfizetőinket, hogy igyekezzenek a kitöltött postautalvány felhasználásával tartozásaikat mielőbb rendezni, mert az esetben a naptárt megjelenése után azonnal elküldjük részükre. — A naptár megjelenésének pontos idejét még nem tudjuk, mert most állítjuk össze, de november elején feltétlenül készen lesz s akkor a befizetések sorrendjében küldjük el minden pontosan fizető előfizetőnknek. Az 1932. évre szóló naptárunk hasonló lesz az előző években kiadott naptárokhöz, de úgy állítjuk össze, hogy abban olvasóink minden olyan kérdésben, amelyre leginkább szükség-

gük van, pontos felvilágosítást találnak. A naptártól függetlenül ismételt felszólítjuk a hátrálékosokat a hátrálékos díjak beküldésére, mert csak azoknak küldhetjük lapunkat, akiknek nincsen tartozásuk.

H. Á. Pusztakeresztur. H. J. Kide. M. Zs. Ermihályfalva. K. A. Szászrégen. B. J. Almásfegyvernek. D. I. Magyaró. B. M. Magyarbecse.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért lelkes és önzetlen támogatásukért fogadják mély tiszteletünket, hálánkat és köszönetünket. Bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

V. M. Mezőveresegyháza. Hozzánk intézett soraira válaszunk az, hogy mai körülmények között várososon semmiestre sem tud megfelelő álláshoz jutni. A megélhetés most mindenütt rendkívül nehéz, de falun mégis csak könnyebbek a viszonyok, mint várososon, ahol mindent

Apróhirdetések

Gazdatiszt, vagy ispáni állás keres azonnali belépésre, közép és gazdasági iskolát végzett nőtlen fiatalember. Cím a kiadott vatalban.

A szerkesztést felel:
GYALLAY DOMOKOS

FIGYELEM!

A jó tankönyv megkönnyíti a tanító munkáját. A Minerva Irodalmi és Nyomdai műintézet Rt. kolozsvári könyvkiadó vállalat hosszas utánjárással, nagy körültekintéssel és kiváló szakférfiak bevonásával az elemi iskolák részére oly tökéletes tankönyveket hozott forgalomba, amelyek az összes követelményeknek a legmesszebbmenő módon megfelelnek és a tanítás eredményességét biztosítják. A több, mint 10 év óta kiválóan bevált és újlag átnézett Fejes—Felméry-féle ABC-én és a Bencze—Dávid—Bácsi-féle egyseges tankönyveken felül újlag megjelentek Lőrinczi Ferenc igaztanító összeállításában a „Román olvasókönyv és nyelvtan a III. és IV. oszt. számára, — továbbá „Román olvasókönyv és nyelvtan“ az V. VI. és VII. o. számára, — és „Románia történelme“ a III. és IV. o. számára. — Ezen utóbbi könyvek kiadásával az összes tantárgyakra nézve elsőrangú tankönyvek állanak a tanítók rendelkezésére. — Bővebb tájékoztatást a „Minerva“ tankönyvjegyzéke nyújt. — Megkeresésre tankönyvjegyzéket és ismertetési példányokat a Minerva Rt. (Cluj-Kolozsvár, Str. Baron L. Pop (Brassai-u.) 5. sz.) készségesen küld.

Olcso, egészséges és jóízű a mézes teasütemény!

Kremnitzkyné süteményeivel a 10. aranyérmét nyert 6. kiadású szakácskönyve

Házi mézestészták és méhészkedőnek egyaránt

25 lejért kapható. — Ez a könyv kitűnő receptjeivel nyereséget jelent a háziasszonynak és a méhészkedőnek egyaránt

Megrendelhető kiadóhivatalunk útján!

12 osztályu készpénz sorsjáték

Ha nyerni akar nagy összeget, siessen venni mentő sorsjegyet

Hetedik osztály huzása 1931. október hó 18-án Hetedik osztály huzása

Nyeremények kifizetését az „Albina Bank“ garantálja.

Főnyeremény: 1,000,000 lej. — Nyeremények összege: 4,000,000 lej.

Minden sorsjegy 12 osztályon végig játszik. Sorsjegyek ára 100 és 50 lej.

Vidéki rendeléseknél 19 lej portóköltésre hozzáadandó.

Sorsjegyek megrendelhetők kiadóhivatalunk útján is!

Központi Sorsjegyiroda Cluj-Kolozsvár, Str. Memorandului (Unió-u.) 16.

A legkitűnőbb szakorvosok utmutatása alapján készült

CZELNAI:

DIÉTÁS SZAKÁCSKÖNYVE

minden betegség pontos szakszerű diétájával

140 — lejért kapható a Minervánál, Cluj-Kolozsvár, Strada Reg. Maria (Deák-F.-u.) 1. sz.

Vidékre a pénz előzetes beküldésére, vagy utánvétellel küldjük.

Cluj / Kolozsvári
Takarékpénztár és Hitelbank Részv.-Társ.

Cluj-Kolozsvár, P. Unirii Főter) 7.

Betéteket előnyös kamat mellett fogad el és rendszerint felmondás nélkül fizet vissza. — Olcso kölcsönöket nyújt.

Fiókjai: Dej Diciosánmartin Alba-Julia, Targu-Murás, Oreda, Timisoara. (Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár, Marosvásárhely, Nagyvárad és Temesvár.) *1930*

Saját tőkéi 145 millió lei.

Affiliált intézetei:

Tordaanyos várm. Tak.-pénztár Rt. Turda (Torda), Alsófehérm. Gazdasági Bank és Tak.-pénztár Rt. Aiud (Nagyenyed), Udvarhelymegyei Takarékpénztár Odorheiu-Székelyudvarhely, Cristur (Székelykeresztur), Szászregényvidéki Takarékpénztár és Hitel Rt. Reghin Szászregén, — Népbank Rt. Huedin, Bánffyújnyad és Szamosújvári Hitelbank Rt. Gherla — Szamosújvár. —

Minden bankügyletet a legelőnyösebben végez. Árutárai a vasut mellett.

Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt

Cluj-Kolozsvár, Cal. R. Ferdinand (v. Wesselényi Miklós-utca) 7. sz.

Fiókhintézetek:

Cej-Drés, Becean-Bathlen, Cehul-Silvaniei-Szilágycseh Jihou-Zsibó, Zălau—Zilah.

Affiliált intézetei:

A Nagyenyedi Kisegítő Tak.-pénztár H.-T. Aiud-Nagyenyed és ennek Uioara-Marosújvári fiókhintézete. —

Saját tőkék:

60,000,000 Lei.

Foglalkozik a banküzlet minden ágazatával. Átutalásokat bel- és külföldre legelőnyösebben és legpontosabban eszközöl. —

Engedélyezett devizahely.

MEGJELENT

„ERDÉLY TÖRTÉNETE“

Irtá: Jancsó Benedek. Kiadásra rendezte: Gyallay Demokos. Kiadta a „Minerva“ Irodalmi és Nyomdai Műintézet Részv.-Társ. A 390 oldalas könyv ára 80 lei. Megrendelhető a kiadónál Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (volt Brassai-utca) 5. szám alatt. Aki megakarja ismerni az erdélyi magyarság külön nemzeti életét, aki történelmi öntudaton alapuló erkölcsi erőt, erős tevékeny nemzeti érzést óhajt meríteni, az nem nélkülözheti Jancsó Benedek örökbecsű művét.

Rendelje meg a

Pásztorújság

Irodalmi folyóiratot.

Előfizetési díj:

Egész évre — 500 L. Félévre — — 260 L.

Negyed évre 140 L.

Kiadóhivatal: Cluj—Kolozsvár,
Str. Baron L. Pop (volt Brassai-u.) 5. sz.
Kérjen mutatványszámot!A rossz buzaár mellett kielégítő
bevételt csakis**PORZOL**porpácolás révén érhet el. Vető-
magot takarít meg. Többet termel.
Elkerüli a szárazságban való csirá-
zás veszélyét. Tetemes árleszállítás.

Prospektus ingyen minden lerakathál!

Kívánságára megszokott kereskedője gyári áron szállíthatja a védekező-
szereket. — A legközelebbi lerakat címét kérdésre szívesen közli a
„Magyar Nép” kiadóhivatala, vagy a főképviselőt:
Frederic Spodheim és Társa București 2. Bulev. Elisabeta 55. szám.

„Transsylvania” Bank Rt

Cluj-Kolozsvár.

Fiókiintézetek:

Torda,
Gyulafehérvár,
Marosujvár,
Maroshévíz,
Ditró,
Mócs
Gyergyószentmiklós,
Csikszentereda,
Csikszentmárton,
Kézdivásárhely.

Kirendeltségek:

Aranyosgyéres.

Elfogad betéteket, leszámítol
váltókat és bár hova
teljesít átutalásokat,
meghitelezéseket.**Ujra olcsóbb lett a SZUPERFOSZFÁT!**

Szuperfoszfát biztosítja a termést! Szuperfoszfát növeli a jövedelmet!

Ősziüket sohase vessünk SZUPERFOSZFÁT nélkül, mert a 16—18%-os vízben és citrátban
oldható foszforsav tartalmu SZUPERFOSZFÁT feltétlen sikert és eredményességet biztosít!
Jó minőségű, vitaminokban gazdag, egészséges, romlás nélkül eltartható, biztos és nagy zöldség-
és gyümölcsstermés csak SZUPERFOSZFÁT használatával érhető el!

A kálihiány pótlására ajánlunk 40%-os kálisót.

Díjtalan szaktanácsot és használati utasítást ad:

a „PHÓNIX” kénsvav és vegyitermékek Részvénytársaság
Baia-Mare—Nagybánya.Végül a „MAGYAR NÉP” kiadóhivatala, a mezőgazdasági egyesületek és kamarák, a gazda-
körök, a MÁV gépgyár lerakata „AGROTECHNICA” Cluj-Kolozsvár és a vidéki képvisletek.